

Skapa en prestandadeklaration och CE-märkning för kaminer

Boverket har under vintern 2014-2015 utfört marknadskontroll av kaminer som omfattas av den harmoniserade standarden SS-EN 13240.¹

Kontrollen visade att det råder en del oklarheter kring hur man ska upprätta en korrekt prestandadeklaration och CE-märkning, bland annat vad gäller redovisning av väsentliga egenskaper. Därför har Boverket tagit fram ett exempel på prestandadeklaration och CE-märkning för kaminer som omfattas av den harmoniserade standarden SS-EN 13240.

Mall för prestandadeklaration

EU:s byggproduktförordning² bestämmer vilken information som ska finnas i prestandadeklarationen. Mallen finns i förordningens bilaga III. Prestandadeklarationen ska vara på svenska för produkter som säljs i Sverige. I början av 2014 gjordes vissa ändringar i bilaga III genom en delegerad förordning från EU-kommissionen. Den innehåller inte bara den nya mallen till prestandadeklaration, utan också instruktioner för hur tillverkaren ska fylla i den.

Länk till den delegerade förordningen, det vill säga uppdaterad bilaga III med instruktion:

<http://www.boverket.se/contentassets/56aa3052b6b44552bb80a8452ab8fa8a/cpr---byggproduktforordningen-andrad-bilaga-iii-140528.pdf>

1. SS-EN 13240:2001 med följande tillägg och ändringar: SS-EN 13240:2001/A2:2004, SS-EN 13240:2001/A2:2004/AC:2007, SS-EN 13240:2001/AC:2006; i fortsättning kallad "SS-EN 13240".

2. Förordning (EU) 305/2011 om villkor för saluföring av byggprodukter. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:02011R0305-20140616&qid=1423837026747&from=SV>

Korrekta prestandadeklarationer som upprättats innan ändringarna gjordes i bilaga III fortsätter att gälla som de är.

CE-märkningsexempel i standarden

Den harmoniserade standarden SS-EN 13240 skrevs innan byggproduktförordningen trädde i kraft. Därför är CE-märkningsexemplet och övrig information i standardens ZA-bilaga inte helt korrekt.

Följ därför instruktionerna i bilaga III om prestandadeklarationens innehåll och bestämmelserna i byggproduktförordningens artikel 9.2 när det gäller CE-märkningens utformning. Du kan även få vägledning från exemplen i det här informationsbladet.

Bruksanvisningen

Vad som får ingå i prestandadeklarationen och CE-märkningen är reglerat i byggproduktförordningen. Tillverkaren har större frihet att bestämma innehållet i bruksanvisningen och annan medföljande dokumentation. Rekommenderad bränsletyp ska inte redovisas i prestandadeklarationen eftersom den inte är en väsentlig egenskap enligt standardens tabell ZA.1. Däremot är det lämpligt att ange information i bruksanvisningen. Bruksanvisningen ska vara på svenska.

PRESTANDEDEKLARATION

Nr: VALFRITT-FTW-2015

1. Produkttypens unika identifikationskod:	Kamin Brasa 05-2015
2. Avsedd användning:	Braskamin för användning i bostäder
3. Tillverkare:	Tillverkarnamn Gata och gatunummer Postnummer Ort
4. Tillverkarens representant:	-
5. System för bedömning och fortlöpande kontroll av prestanda:	System 3
6a. Harmoniserad standard:	13240:2001/A2:2004
Anmält/anmälda organ:	Namn Namn ID nr 0000

Varje produkttyp ska ha en egen prestandadeklaration. Under vissa villkor kan flera varianter av samma produkttyp presenteras i samma prestandadeklaration. Observera att om flera produkttypsvarianter finns i samma prestandadeklaration måste följande delar förtecknas separat: prestandadeklarationens nummer, produktens unika identifikationskod och angiven prestanda. Se mallen i byggproduktförordningens bilaga III för vägledning.

Samtliga ekonomiska aktörer har ett visst ansvar för att se till att produktens prestanda bedöms av ett för den harmoniserade standarden anmält organ.

Listan med organ anmälda för den harmoniserade standarden SS-EN 13240 finns på EU-kommissionens databas NANDO: http://ec.europa.eu/enterprise/newapproach/hando/index.cfm?fuseaction=cp.nb_hs&hs_id=717&cpr=Y

Tillverkaren ska ge prestandadeklarationen ett referensnummer. Referensnumret kan vara detsamma som produkttypens unika identifikationskod.

Tillverkaren ska ge produkttypen en unik identifikationskod. Tillverkaren väljer själv identifikationskoden, men koden måste vara unik. Syftet med koden är att skapa spårbarhet mellan produkten och prestandadeklarationen. Avstå från att använda den harmoniserade standardens namn och nummer som kod då de inte är unika för produkttypen.

”Tillverkarens representant” är en juridiskt definierad roll. För att betraktas som ”tillverkarens representant” krävs skriftligt mandat att utföra uppgifterna som nämns i artikel 12. Därmed uppfyller en vanlig återförsäljaren sällan kraven. Rollen används mest när tillverkaren är etablerad utanför EU och är oftast en juridisk person. Observera att begreppet inte handlar om vilken person hos tillverkaren som är kontaktperson.

Finns ingen ”tillverkarens representant” kan punkten utelämnas.

Prestandadeklarationen ska vara på svenska.

Är egenskapen föremål för ett tröskelvärde eller ett "klarar/klarar inte" kriterium saknas möjlighet att skriva "NPD".

Egenskapen kan även deklarerar under "mekanisk hållfasthet". Enheten är millimeter. Den överlappande passformen ska vara minst 40 mm för horisontell och minst 25 mm för vertikal rökkanalanslutning (tröskelvärde). För andra överlapp som är tillåtna i undantagsfall, se 4.2.4 i den harmoniserade standarden.

Observera att standarden efterfrågar redovisning av CO-utsläppen. Tillverkaren kan använda bruksanvisningen, men inte prestandadeklarationen, till att redogöra för NOX, OGC eller PM.

Enheten är millimeter. Rökkanalen ska som huvudregel ha minsta mått 30 mm (tröskelvärde). För övriga tillåtna mått, se 4.2.5 i den harmoniserade standarden.

I dagsläget finns ingen harmoniserad standard för att bedöma avgivning av farliga ämnen. Tillverkaren ska därmed alltid ange "NPD".

Finns ingen bränsleförvaringsplats behöver egenskapen inte listas. Finns ett utrymme som kan misstas för bränsleförvaringsplats bör tillverkaren i bruksanvisningen förklara att utrymmet inte ska fungera som bränsleförvaringsplats.

Finns en bränsleförvaringsplats ska tillverkaren skriva "klarar" eller "klarar inte".

7. Angiven prestanda:

Väsentliga egenskaper	Prestanda
Brandsäkerhet	
Rökgasttemperatur	310°C
Rökgasstos	40 mm (storlek)
Övriga brandsäkerhetsegenskaper (t.ex risk för att glöd faller ut)	klarar/klarar inte
Utsläpp av förbränningsprodukter	
CO-utsläpp	0,13%
Rökkanal	30 mm
Avgivning av farliga ämnen	NPD
Yttemperatur	
Avstånd till brännbart baktill	10 cm
Avstånd till brännbart sidor	60 cm
Bränsleförvaringsplats	klarar/klarar inte
Temperatur handtag	klarar/klarar med handske /klarar inte
Mekanisk hållfasthet (för att bära upp en rökkanal/skorsten)	klarar/klarar inte
Termisk effekt/energieffektivitet (verkningsgrad)	
Termisk effekt	8 kW
Verkningsgrad	75%
Personnamn	Kim Kamin
Underskrift	
Datum	2015-05-05
Ort	Eldstad

Prestandadeklarationen ska endast innehålla egenskaper som förekommer i tabell ZA i standardens ZA-bilaga. Endast de egenskaperna är "väsentliga egenskaper". Andra egenskaper kan beskrivas i annan dokumentation, men inte i prestandadeklarationen.

Under rubriken "brandsäkerhet" ska tillverkaren ange egenskaperna som efterfrågas i ZA-bilagan, till exempel rökgasttemperatur och andra underenskaper. Tillverkaren kan välja att ange avståndet till brännbart material här eller under egenskapen "yttemperatur". En del tillverkare gör misstaget att tro att det rör sig om de olika brandklasserna i BBR som beskriver reaktion vid brandpåverkan (reaction to fire) eller brandmotstånd (resistance to fire), vilket alltså inte stämmer.

Informationen kan anges här eller under egenskapen "brandsäkerhet". Tillverkaren ska ange hur långt ifrån brännbart material som kaminen måste finnas för att det brännbara materialet ska kunna hålla en brandsäker temperatur. Avståndet ska enligt standarden anges i centimeter. Även millimeter accepteras om tillverkaren är tydlig med vilken enhet som används. Är avstånden lika långa både till sidan och bakåt kan tillverkaren deklarerar endast ett värde. Observera att det inte är ändamålsenligt att bara deklarerar "klarar/klarar inte" eller temperaturen, eftersom användaren behöver veta avståndet.

För att få användas i Sverige ska kaminens utsläpp av CO uppgå till högst 0,3 volymprocent. Det är olämpligt att sälja kaminer som inte får användas i Sverige.

Information om att skapa en prestandadeklaration

Vilka väsentliga egenskaper?

I prestandadeklarationen får man bara ta med egenskaper som finns med ZA-bilagans i den harmoniserade standarden SS-EN 13240.

Huvudregeln är att endast de egenskaper som finns i tabellen i ZA-bilagans vänstra kolumn ska redovisas i prestandadeklarationen. Så som standarden är skriven bör tillverkaren dock i det här fallet även deklarerera underenskaper, annars saknar egenskapen ”brandsäkerhet” betydelse. I största möjliga mån ska tillverkaren följa tabellens upplägg så bra som möjligt.

Om en egenskap inte är relevant för den avsedda användningen behöver den inte tas med. Det kan exempelvis gälla elsäkerhet, som bara behöver tas med när elektrisk utrustning är en del av kaminen.

Utsläpp av NOX, OGC, PM (andra emissioner än CO-utsläpp) täcks inte av den harmoniserade standarden SS-EN 13240 och ska därför inte tas med i prestandadeklarationen.

Hur ska egenskaperna redovisas?

För varje egenskap deklarerar tillverkaren prestandan genom att ange antingen ett värde eller en klass. Om tillverkaren väljer att inte ange någon prestanda för en egenskap, ska man använda förkortningen NPD (ingen prestanda fastställd). Uttryck som ”ej applicerbart” eller ”ej relevant” får inte användas.

I vissa fall anger standarden redovisning i ”pass/fail”. Begreppen bör översättas till ”klarar/klarar inte” eller ”uppnår/uppnår inte”. Undvik ”godkänd/inte godkänd” eftersom det kan ge intrycket att CE-märkningen anger att produkten är godkänd för användning.

Exempel CE-märkning

CE-märkning av byggprodukter är mycket mer än bokstäverna "CE"

Enligt artikel 9.2 i byggproduktförordningen ska CE-märkningen innehålla följande:

- årtal då produkttypen CE-märkts för första gången
- tillverkarens namn och registrerade adress (eller ett tydligt identifieringsmärke)
- produkttypens unika identifieringskod
- prestandadeklarations referensnummer
- nivåer eller klassen för angivna prestanda
- hänvisningen till den harmoniserade standarden
- det anmälda organets identifikationsnummer
- produktens avsedda användning.

Det innebär att vissa uppgifter (såsom väsentliga egenskaper där tillverkaren deklarerat annat än NPD – No Performance Determined, ingen prestanda fastställd) alltid ska finnas med, trots att det i praktiken blir en återupprepning av uppgifterna i prestandadeklarationen.

CE-märkningen ska fästas på produkten, eller, om det inte är möjligt på grund av produktens beskaffenhet, på förpackningen eller på ett medföljande dokument.

	
0000	
Tillverkarnamn, gata och gatunummer, postnummer, ort	
14	
Kamin Brasa 05-2015	
DoP nr. VALFRITT-FTW-2015	
EN 13240:2001/A2:2004	
Braskamin för användning i bostäder	
Rökgastemperatur	310°C
Rökgasstos	40 mm
Rökgaskanal	30 mm
Övriga brandsäkerhetsegenskaper	klarar
CO-utsläpp	0,13 %
Avstånd till brännbart baktill	10 cm
Avstånd till brännbart sidor	60 cm
Bränsleförvaringsplats	klarar
Temperatur handtag	klarar med handske
Mekanisk hållfasthet (för att bära upp rökkanal/skorsten)	klarar
Termisk effekt	8 kW
Verkningsgrad	75 %